

بررسی تاثیر نرخ مهاجرت میشهای جوان جایگزین هسته از پایه بر پیشرفت ژنتیکی و برخی پارامترهای اساسی با استفاده از شبیه‌سازی طرح هسته‌باز اصلاح نژادی

حشمت‌الله عسکری همت^۱ و عبدالاحد شادپرور^۲

۱. دانشجوی دوره دکتری اصلاح نژاد دام، دانشگاه گیلان و عضو هیات علمی گروه علوم دامی، دانشگاه شهید باهنر کرمان

۲. عضو هیات علمی گروه علوم دامی، دانشگاه گیلان

* کیلومتر ۵ جاده رشت-تهران، دانشگاه گیلان، دانشکده کشاورزی haskarih@yahoo.com

چکیده

در شبیه‌سازی طرح دولایه هسته‌باز اصلاح نژادی به روش قطعی با مهاجرت میش از پایه به هسته بدون مهاجرت میشهای جوان مزاد هسته به پایه در نرخ مهاجرت $0,35$ ، برتری ژنتیکی نسبت به طرح هسته‌باز به حداقل میزان یعنی به $10/35$ درصد رسید. با افزایش نرخ مهاجرت به هسته، شدت انتخاب در هسته افزایش و در پایه کاهش زیادی یافت، اما با اندازه ثابت هسته، تغییرات شدت انتخاب پایه و تاخیر ژنتیکی کم بود. درنتیجه، حساسیت پیشرفت ژنتیکی نسبت به تغییر نرخ بهینه مهاجرت میش به هسته ($0/35$) برای اندازه بهینه هسته نیز کم بود. با نرخ‌های مهاجرت $0,35 \pm 29\%$ ، اندازه هسته ثابت ماند، کاهش معنی‌دار در پیشرفت ژنتیکی ایجاد نشد و برآورد تاخیر ژنتیکی طرح هسته‌باز انحراف بسیار اندکی از میزان بهینه داشت.

واژگان کلیدی: شبیه‌سازی در گوسفند - هسته‌باز اصلاح نژادی - شدت انتخاب - نرخ مهاجرت میش

مقدمه

یکی از بهترین طرح‌های اصلاح نژادی گروهی برای کاهش هزینه‌های رکورد برداری از طریق منحصر کردن اندازه گیریها به گله‌های عضو، مدیریت بهتر اصلاح نژاد با تمرکز دقیقت بر روی اندازه گیریها در هسته، طرح هسته‌باز میباشد. در این نوع طرحها، مناسبات اجتماعی مرتبط با اصلاح نژاد به اندازه ژنتیک اهمیت دارد و در شرایط اجرائی مساعد این گونه طرحها بسیار سودمندند (۵). در گله‌های عضو نیز رکوردداری و شجره لازم است ولی معمولاً در هسته از شدت بیشتری برخوردار است (۶). گله‌های عضو به همان میزان از بهبود که در هسته ایجاد می‌شود برخوردار میشوند اما با تاخیر (۶) که بستگی به خصوصیات نژادی، ساختار سنی گله‌ها، اندازه جمعیت تحت پوشش هسته و نرخهای مهاجرت بین لایه‌ها دارد. هدف از این تحقیق، بررسی تاثیر مهاجرت میشهای جایگزین هسته از گله‌های پایه بر رشد ژنتیکی و برخی دیگر از پارامترها از طریق شبیه‌سازی به روش قطعی میباشد.

مواد و روشها

در تحقیق حاضر، شبیه‌سازی طرح‌های هسته‌باز و هسته‌بسته با نسلهای همپوشان، ترکیب سنی و فاصله نسل یکسان در هسته و پایه به روش قطعی و به شرح زیر صورت گرفت. تعداد ۶ گروه سنی برای میش ها و ۳ گروه سنی برای نرها در هسته و پایه در نظر گرفته شد. انتخاب جایگزینها به تناسب جمعیت هر گروه، از فرزندان تمام گروههای سنی به عمل آمد. درصدی از میش های جوان مورد نیاز جهت جایگزینی در هسته به شرحی که خواهد آمد از پایه، و تمام قوچ های جوان مورد نیاز جهت جایگزینی در پایه، از هسته تأمین گردید و از پایه هیچ قوچی به هسته وارد نشد. برای بررسی اثر باز نمودن هسته جهت ورود میشهای جوان از پایه، مستقل از اثر مهاجرت میشهای جوان مزاد هسته به پایه، هیچیک از میشهای جوان هسته